

KOMITÉSAG - NOTAT

13. marts 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Notat om forslag fra EU-kommissionen om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1275/2008 om krav til strømforbrug i standby og slukket tilstand for elektrisk og elektroniske husholdnings- og kontorudstyr samt Kommissionens forordning (EF) nr. 642/2009 om miljøvenligt design af fjernsyn. Begge forordninger er udstedt i medfør af direktiv 2009/125/EF om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter.

KOM nr. (foreligger ikke)

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til forordning om energieffektivitetskrav til standby tilstand og slukket tilstand for energirelaterede produkter, som er forbundet i netværk. Forslaget er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters miljøpåvirkning og nedbringe deres energiforbrug. Forslaget forventes sat til afstemning i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol den 21. marts 2013. Forslaget stiller krav til produkters energiforbrug i standby tilstand og i slukket tilstand. Forslaget vurderes at have positive energi- og klimamæssige konsekvenser, som følge af de omfattede produkters lavere energiforbrug, når de anvendes. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have en positiv effekt på samfundsøkonomien og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringer generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 21. februar 2013 fremsendt forslag til ændring af kommissionsforordning (EF) nr. 1275/2008 om krav til elektriske og elektroniske husholdnings- og kontorprodukter, når disse produkter står standby eller er i slukket tilstand og ændring af kommissionsforordning (EF) 642/2009 med hensyn til energieffekts krav for fjernsynsapparater. Ændringerne skal gælde for produkter, som markedsføres for første gang på det indre marked. Ændringerne stiller krav til det maksimale energiforbrug, som de omfattede elektriske produkter må have, når de er i standby eller i slukket tilstand. For fjernsynsapparater er kravet om maksimalt forbrug i standby og slukket tilstand og krav om energistyring gennemført i den produktspecifik forordning (EF) nr. 642/2009 om miljøvenligt design af fjernsyn. Forslaget

indebærer, at denne fjernsynsforordning udvides med krav om maksimalt forbrug i netværksstandby svarende til de ændringer, der foreslås gennemført for den horisontale standbyforordning.

Forslaget forventes at blive sat til afstemning i den regulerende komité for energieffektivitet den 21. marts 2013. Afstemningen foretages i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol. Vedtagelse af forslaget i den regulerende komite for energieffektivitet kræver kvalificeret flertal.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EC af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (ecodesigndirektivet) specielt artikel 15. Ecodesigndirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsproceduren med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

3. Formål og indhold

Forlaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug for apparater med netværksfunktion, som kan aktiveres via netværkssignaler (i det følgende kaldet netværksudstyr).

Netværksudstyr er ofte ikke designet, så det har en tilstand med lavt forbrug, hvor det kan opretholde netværksforbindelsen. Udstyret har derfor i mange tilfælde et højt energiforbrug, selvom det ikke udfører dets primære funktion. Ved at forbedre produktdesignet, således at udstyret har en tilstand med lavt forbrug, hvornetværksforbindelsen/-erne opretholdes, men hvor primære funktioner er deaktiveret, kan elforbruget reduceres betydeligt.

I 2008 blev en codesignforordning med krav til det maksimalt tilladte elforbrug for husholdningsapparater og kontorudstyr, når udstyret står standby og er slukket, udstedt. Det nye forslag ændrer og udvider forordningen, så der også bliver krav til det maksimalt tilladte elforbrug for apparater og udstyr, der er i en standbytilstand, hvor de kan aktiveres via et netværk. En sådan tilstanden betegnes "netværksstandby" (engelsk: networked standby).

Kommissionen anfører i den medfølgende konsekvensvurdering, at uden regulering vil elforbruget i hele EU til produkter i netværksstandby forøges betragteligt frem til 2020. Forbruget i 2020 forventes at være omkring 90 TWh pr. år svarende til næsten 3 gange Danmarks samlede elforbrug.

Kommissionen summerer situationen således:

Tekniske løsninger som gør det muligt for netværksprodukter at gå i "netværksstandby" findes, men deres markedsgennemtrængning er mindre end den kunne være. Der er meget lidt opmærksomhed omkring elforbruget for netværksprodukter, og elforbrug i "netværksstandby" er ikke en afgørende faktor ved indkøb af produkter. Som konsekvens heraf udnyttes de tekniske muligheder for at redu-

cere elforbruget i netværksstandby ofte ikke, selvom mulighederne findes og kan anvendes med få ekstra omkostninger.

Ændring af forordning om standby og slukket tilstand

Kommissionens forslag er en ændring af den gældende ecodesignforordningen om miljøvenligt design af elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorudstyr med hensyn til strømforbrug i standbytilstand og slukket tilstand (EF) nr. 1275/2008. Den gældende forordning sætter krav til maksimalt elforbrug i standby (tilstand, hvor apparatet kan aktiveres med fjernbetjening, intern timer e.l.) og slukket tilstand. Endvidere indeholder forordningen krav om, at produkterne skal have energistyring, der automatisk skifter til standby eller slukket tilstand, når apparaterne ikke udfører deres primære funktion. Forordning 1275/2008 gælder kun for produkter, som ”står alene” og omfatter ikke de mange typer af produkter med standby funktion, hvor produktet indgår i et netværk med andre energiforbrugende produkter.

Ændringen retter op herpå, idet den gældende standbyforordning udvides, således at der også sættes krav til maksimalt elforbrug i netværksstandby og krav om, at udstyr med netværksfunktion skal have energistyring, der automatisk skifter til en standbytilstand, når udstyret ikke udfører dets primære funktion.

Kommissionen foreslår desuden en ændring af reglerne for kaffemaskiner til brug i husholdninger. Med ændringen udskydes kravet om energistyring i den gældende standbyforordning 1275/2008, så det for kaffemaskiner først har virkning fra 1. januar 2015. Endvidere fastsættes krav til den maksimalt tilladte periode før energistyringen skal skifte kaffemaskinen til standby eller slukket.

Ændring af forordning om miljøvenligt design af fjernsyn

Kommissionens forslag indeholder endelig en ændring til ecodesignforordningen om miljøvenligt design af fjernsyn (EF) nr. 642/2009. Ændringen stiller krav om maksimalt elforbrug i netværksstandby og energistyring for fjernsyn svarende til de krav, der nu foreslås for husholdningsapparater og kontorudstyr.

I de forhandlinger, der under forberedelsen af forslaget, har været mellem repræsentanter for industrien, Kommissionen og medlemslandenes sagkyndige, har der især været uenighed om kravenes ambitionsniveau, timingen og antallet af trin. Danmark har arbejdet for indførelse af et ambitiøst trin 3, der kunne tjene som et langsigtet mål for industrien i forbindelse med redesign af netværksudstyr. Industrien har på den anden side argumenteret for, at kravene generelt var for ambitiøse for nogle typer af produkter. Dette har bl.a. medført, at enkelte produkter er undtaget for kravene i de første trin.

Forslagets krav

Kravene for netværksudstyr og fjernsyn foreslås indført i tre trin med virkning fra henholdsvis 1. januar 2015, 2017 og 2019. Kravene afhænger af om der er tale om ”almindeligt” netværksudstyr, der kan gå på nettet og har en eller flere netværksporte, eller om der er tale om udstyr med høj ”netværks-tilgængelighed”. Udstyr med høj netværks-tilgængelighed, dvs. udstyr som skal reagere hurtigt (inden for få millisekunder) på et signal fra nettet.

Udstyr med høj netværks-tilgængelighed tillades et højere forbrug i netværksstandby end ”almindeligt” netværksudstyr, som kan resumeres således:

Kommissionens forslag til netværksstandby:

Tidspunkt	Maksimalt tilladt elforbrug i netværksstandby		Energistyring
	Almindeligt netværksudstyr	Netværksudstyr med høj netværks-tilgængelighed	Maksimalt tilladt tid før skift til netværksstandby
1. januar 2015	6 W	12 W	20 minutter
1. januar 2017	3 W	8 W	20 minutter
1. januar 2019	2 W	8 W	20 minutter

Allerede fra trin 1 er der krav om energistyring, der skifter produktets tilstand til netværksstandby efter højst 20 minutter, hvor udstyret ikke udfører dets primære funktion.

Udover energikrav indeholder forslaget fra trin 1 krav om, at brugere selv skal kunne deaktivere det trådløse netværk, og at netværksudstyr, hvor alle netværksporte er deaktiverede, skal overholde samme krav til standby og slukket tilstand som gælder for udstyr, som ”står alene”.

Endvidere stilles der ligeledes fra trin 1 krav til producenterne om at informere både i udstyrets tekniske dokumentation og på en frit tilgængelig hjemmeside om energiforbruget i netværksstandby, og om længden af perioden før energistyringen skifter til netværksstandby.

Da der er tale om en horisontal forordning (gældende for flere produkttyper) er det ikke relevant at sætte krav til andre miljøaspekter end energi. Sådanne miljøkrav bør indgå i de produktspecifikke forordninger, hvis det er relevant.

For kaffemaskiner foreslår Kommissionen krav om, at maskinerne fra 1. januar 2015 skal have energistyring, der automatisk skifter til standby eller til slukket tilstand. Den maksimalt tilladte tid før automatisk standby eller slukket tilstand skal indtræde afhænger af typen af kaffemaskine og den udførte funktion (kaffebrygning eller selvreng).

Revision

Den gældende ecodesignforordning med energikrav til standby og til slukket tilstand indeholder en bestemmelse om, at forordningen skal vurderes senest seks år efter dens ikrafttrædelse, hvilket vil sige senest 7. januar 2015. Kommissionen foreslår, at tidspunktet ændres til senest 7. januar 2016. Endvidere foreslår Kommissionen, at vurderinger særligt skal fokusere på kravene for standby og slukket og se på, om trin 3-kravene for netværksstandby er hensigtsmæssige.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure få mulighed for at udtale sig, efter at komiteen har stemt om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udmøntningen af ecodesigndirektivet og stiller krav til netværksstandby, tv's og kaffemaskiners energiforbrug i standby og slukket tilstand.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale krav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varenes fri bevægelighed inden for Fællesskabet og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i Fællesskabet. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Der findes ikke danske regler for energiforbruget for netværksstandby eller regler for kaffemaskiners energiforbrug i standby eller i slukket tilstand.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Økonomiske konsekvenser

Produkter, som kan aktiveres via netværk, er typisk indenfor grupperne it-udstyr og forbrugerelektronik. Hertil kommer decideret netværksudstyr som routere, omskiftere, modems mv. Disse produkter produceres for langt størstedelens vedkommende udenfor EU, men der er nogle europæiske inklusiv enkelte danske producenter.

Husholdningsapparater er også omfattet af forslaget, men indenfor denne produktkategori eksisterer der i dag kun meget få produkter beregnet til netværksforbindelser.

Det vurderes, at en stor del af produkterne, som sælges på det danske marked, kan overholde kravene i trin 1. Derimod vil flere produkter skulle have ændret tekniske design for at kunne overholde de mere ambitiøse krav i trin 2 og 3.

Det vurderes, at danske producenter, som bliver omfattet af forslaget, ikke vil have problemer med at leve op til forslagens krav.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der er få danske producenter af produkter, som vil blive omfattet af forslaget. Producenterne skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, som produkterne allerede er omfattet af, som eksempelvis lavspændingsdirektivet og andre ecodesignforordninger.

For virksomheder, der importerer produkter, som omfattes af den foreslåede forordning, fra lande uden for EU, vurderes det, at virksomhederne vil kunne stille krav om, at leverandøren skal forsyne importøren med den nødvendige dokumentation mv. Da reglerne er ens for hele EU, vurderes det som muligt at "overvælde" hele eller størstedelen af dokumentations- og informationsforpligtelsen på leverandørerne. Det samme forventes at blive tilfældet for den udvikling af produkterne, som der kan blive behov for.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som følge af reduktionen af det samlede danske energiforbrug vurderes forslaget at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle prisstigninger på produkterne, som følge af producenternes meromkostninger til udvikling og produktion af produkter med lavere energiforbrug, vil, ifølge de analyser som EU-Kommissionen har ladet udarbejde, være mindre end de besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produkternes brugsfase.

Det afledte afgiftstab af initiativet er ikke beregnet og ikke medtaget.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget stiller krav om lavere energiforbrug. På EU-niveau er der tale om meget betydelige energibesparelser, og i Danmark vurderes forslaget fra 2020 og frem at medføre årlige energibesparelser udgør ca. 2 % af det samlede danske elforbrug i 2010 i forhold til "business as usual".

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Klima-, Energi- og Bygningspolitiskspecialudvalg d. 7. marts 2013 med frist d. 12. marts 2013.

Der er indkommet høringssvar fra Det Økologiske Råd og Foreningen Vedvarende Energi. Begge organisationer anbefaler strengere energikrav for netværksstandby især i trin 3. Begge organisationer anbefaler ligeledes strengere energikrav til kaffemaskiner, således at de hurtigt skifter fra tændt til standby.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er generel opbakning til Kommissionens forslag, men at en række lande vil foretrække et mere ambitiøst forslag. En anden gruppe lande kan forventes at stille forslag om en svækkelse af de foreslåede krav.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag, men ser gerne, at flere produkttyper bliver omfattet, og at kravene bliver lidt mere ambitiøse især i trin 3. Regeringen agter at stemme for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.